

Aktualizace Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol pro rok 2010

Preambule

Dokument „Aktualizace Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol pro rok 2010“ (dále jen „Aktualizace 2010“) zpracovaný Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) představuje nedílnou součást strategického řízení systému vysokoškolského vzdělávání. V návaznosti na ni pak aktualizace jednotlivých dlouhodobých záměrů vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti vysokých škol“ (dále jen „aktualizace záměrů vysokých škol“) jsou nástroje strategického řízení rozvoje jednotlivých institucí. Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2006 – 2010 (dále jen „Dlouhodobý záměr ministerstva“) a dlouhodobé záměry jednotlivých vysokých škol tvoří rámec rozvoje vysokého školství, resp. jednotlivé instituce pro dané období, každoroční Aktualizace pak konkrétní plán rozvoje systému (v případě ministerstva) a jednotlivých vysokých škol pro daný rok.

Aktualizace 2010 vykazuje oproti Aktualizaci 2009 pouze některé dílčí změny. Tato skutečnost je zapříčiněna přípravou Bílé knihy terciárního vzdělávání jakožto zásadního strategického dokumentu, jehož závěry bude možné plně promítnout až do nového Dlouhodobého záměru ministerstva pro léta 2011–2015.

Zásadním cílem ministerstva zůstává další zvyšování konkurenceschopnosti vysokých škol a jejich absolventů jak v národním, tak mezinárodním kontextu. Očekává se přitom, že souběžně s předpokládaným úbytkem počtu studentů bude v následujících letech dosavadní důraz na kvantitativní ukazatele postupně přesouván ke kvalitě akademických činností. Každé vysoké škole by tak mělo být umožněno, aby se mohla rozvíjet v některé ze svých činností, ve které vyniká, nebo aby odstranila nedostatky, které její konkurenceschopnost oslabují. U soukromých škol se předpokládá rychlé reagování na potřeby zájemců o vysokoškolské studium a vyplnění mezer v nabídce studia veřejných vysokých škol.

Míru naplnění svého plánu rozvoje zhodnotí jednotlivé vysoké školy, soukromé i veřejné, ve výroční zprávě o činnosti a výroční zprávě o hospodaření, které nadále budou cenným materiálem pro zpracovávání vnitřního hodnocení, respektive bude tvořit významnou část hodnocení.

V roce 2010 budou vysoké školy moci čerpat prostředky z operačních programů strukturálních fondů Evropské unie programovacího období 2007 - 2013. Efektivní využití těchto fondů bude tedy významnou prioritou jak ministerstva, tak vysokých škol. Prioritní oblasti, které vzhledem k jejich obsahu či rozsahu aktivit nelze podpořit z operačních programů Strukturálních fondů Evropské unie, ministerstvo na veřejných vysokých školách podpoří prostřednictvím rozvojových programů nebo dalších zdrojů státního rozpočtu. „Vyhlášení rozvojových programů pro veřejné vysoké školy pro rok 2010“ je součástí této Aktualizace.

Úvod

Celostátní koncepce rozvoje vysokých škol je reprezentovaná zejména dlouhodobými záměry a jejich aktualizacemi v souladu se strategickými dokumenty národními i mezinárodními. V rámci těchto dokumentů je třeba na všech úrovních (ministerstva i jednotlivých vysokých škol) pečlivě zvážit, ve kterých oblastech rozvoje a ve kterých prioritách bude využito strukturálních fondů, a kdy bude využito jiných zdrojů. Myšlenka strukturálních fondů směřuje k vyrovnávání konkurenceschopnosti regionů a šancí občanů, proto není zcela vhodná pro celou oblast vysokého školství.

Cílem ministerstva je podpořit reformu terciárního vzdělávání a založit v této oblasti dlouhodobé pozitivní trendy, zároveň podpořit excelenci a těm nejdynamičtějším vysokým školám poskytnout příležitost získat významnější postavení v evropském prostoru, vytvořit nové kapacity pro špičkový výzkum a zlepšit spolupráci s aplikační sférou.

Aktualizace 2010 podporuje realizaci cílů Dlouhodobého záměru ministerstva ve všech třech prioritách (internacionalizace, kvalita a excelence akademických činností a kultura akademického života), akcentuje rovněž priority Boloňského procesu, k jejichž naplnění se Česká republika přihlásila, vychází vstřícně programovým cílům vlády a v neposlední řadě zužitkovává také některé podněty, které vyplývají z přípravy Bílé knihy terciárního vzdělávání. Předkládaný dokument je poslední aktualizací Dlouhodobého záměru ministerstva pro období 2006 – 2010, a představuje tak zároveň jeden z výchozích materiálů pro zpracování nového Dlouhodobého záměru ministerstva. Ten vytvoří rámec rozvoje vysokých škol pro období 2011-2015 a vedle nově vznikajících národních strategických dokumentů jej výrazně ovlivní rovněž inovované cíle Boloňského procesu po vyhlášení Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání v roce 2010.

Aktualizace cílů pro rok 2010 vychází zejména ze zhodnocení dosavadního naplnění Dlouhodobého záměru ministerstva, činnosti veřejných a soukromých vysokých škol v uplynulém období na základě výročních zpráv, ze statistických dat poskytnutých vysokými školami a získaných z matrik studentů, z rozboru demografického vývoje a ze zhodnocení výsledků projektu OECD *Thematic Review of Tertiary Education*, zejména z výsledných doporučení expertů OECD pro Českou republiku (tzv. *Country Note*, viz <http://www.msmt.cz/vzdelavani/oecd>).

I pro rok 2010 jsou priority ministerstva nastaveny tak, aby umožnily každé vysoké škole vybrat ty, které nejlépe přispějí k jejímu rozvoji. Proto školy předloží ve své aktualizaci celkové zhodnocení současného stavu (nejlépe formou SWOT analýzy) s komentářem a zdůvodněním svých priorit pro rok 2010. Ministerstvo očekává, že si vysoké školy vyberou pouze omezený počet priorit, které jsou v souladu s jejich konkrétními potřebami a cíli a podporují jejich rozvoj. Každá z těchto priorit bude obsahovat:

- název
- stručnou charakteristiku priority (anotaci);
- analýzu současného/výchozího stavu v dané oblasti;
- stručný popis cílů pro rok 2010;
- kontrolovatelné výstupy/ indikátory (kvantitativní i kvalitativní);
- předpokládané zdroje pro naplnění cílů jednotlivých priorit (rozvojový program, operační program, program celoživotního vzdělávání, vlastní zdroje,...);
- předpokládaný způsob kontroly plnění cílů ze strany instituce.

Aktualizace svých dlouhodobých záměrů na rok 2010 zašlou vysoké školy ministerstvu v tištěné podobě ve třech vyhotoveních, v elektronické podobě pak **na adresu: aktualizace@msmt.cz do 9. října 2009.**

Prioritní oblasti, cíle a zdroje podpory pro rok 2010

I. Počty studentů a sociální záležitosti

Analýza současného stavu:

Od roku 2004/2005, za který je uvedeno poslední mezinárodní srovnání OECD, do v současnosti běžícího akademického roku 2008/2009, počty studentů nadále rostou. Celkový počet poprvé zapsaných na veřejné a soukromé vysoké školy dosáhl k 31. 10. 2008 již více než 85 tisíc studentů.

Přístup k terciárnímu vzdělávání by neměl být snížen ani v roce 2010, to by bylo v rozporu s programovým prohlášením vlády. Navyšování počtu studentů přijímaných ke studiu na vysokých školách však s sebou mimo jiné přináší rovněž rozšiřování sociálního spektra studentů o osoby se slabším ekonomickým zázemím. Ekonomické podmínky by neměly představovat překážku ve studiu, proto bude Česká republika věnovat řešení sociálních záležitostí studentů větší pozornost. Významný krok v tomto směru představuje příprava zákona o finanční pomoci studentům, která probíhá v rámci individuálního projektu národního Reforma terciárního vzdělávání. Alespoň částečně mohou v této oblasti samostatně intervenovat také jednotlivé vysoké školy, v čemž je ministerstvo podpoří prostřednictvím rozvojových programů.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Česká republika musí dříve realizované nárůsty počtu ke studiu nově přijímaných studentů propojit s podporou rozvoje kvalitní a dostatečně diverzifikované studijní nabídky, jež bude schopna uspokojit výrazně různá očekávání, ale i schopnosti studentů tak, aby mohla narůst i úspěšnost v absolvování studia a posléze na trhu práce. V důsledku toho lze postupně očekávat i výraznější diferenciaci institucionální.

Větší pozornost bude nadále věnována uchazečům ze skupin sociálně a ekonomicky znevýhodněných, tedy skupinám, které byly mezi studenty vstupujícími na vysokou školu dosud méně zastoupeny.

Ministerstvo bude i nadále podporovat sociální záležitosti studentů a prostředky na stipendia navyšovat, podle možností rozpočtu. Vysoké školy budou ministerstvem podporovány k většímu využití možnosti výběru poplatků za studium v době delší než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok a posílí tak své stipendijní fondy.

Zvláštní oblast podpory představují vedle toho i studenti některých konkrétních programů, zejména technických a přírodovědných, kde stále přetrvává vysoká studijní neúspěšnost. Jedním z důležitých nástrojů k překonání tohoto stavu je spolupráce se středním školstvím, kterou lze ovlivňovat profil studentů vstupujících do systému terciárního vzdělávání. Technické vysoké školy a přírodovědně zaměřené fakulty budou mimo jiné podporovány v získávání těch nadaných uchazečů, jejichž zájem dosud není vyhraněný a kteří by pravděpodobně podali přihlášku do „prestižnějších“ studijních programů.

Kontrolovatelné výstupy:

Nárůst počtu studentů bude odpovídat nárůstu, který je důsledkem vyššího počtu nově přijímaných studentů v uplynulých letech (mezi roky 2000 a 2009 se počet studentů vysokých škol zvýšil o 100 %, z toho na veřejných vysokých školách o 67 %), Nárůst však bude více zaměřen i na sociálně a ekonomicky znevýhodněné skupiny a rovněž na méně tradiční věkové skupiny, zejména v distanční a kombinované formě studia.

Podpora sociálních záležitostí studentů poroste v rámci možností státního rozpočtu i vlastních příjmů vysokých škol. Systémové řešení přinese připravovaný zákon o finanční pomoci studentům, vznikající v návaznosti na strategii navrženou v Bílé knize terciárního vzdělávání.

Hlavní zdroje podpory

a) v případě veřejných vysokých škol

1. příspěvek ze státního rozpočtu na vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou, uměleckou nebo další tvůrčí činnost
2. dotace ze státního rozpočtu a z jiných veřejných rozpočtů
3. poplatky za studium podle § 58 zákona o vysokých školách
4. výnosy z doplňkové činnosti
5. dary

b) v případě soukromých vysokých škol

1. vyrovnávací platby za plnění závazku veřejné služby, spočívajícího v uskutečňování konkrétních studijních programů
2. dotace ze státního rozpočtu na stipendia
3. poplatky spojené se studiem, stanovené vnitřním předpisem vysoké školy
4. jiné finanční prostředky pro vzdělávací a vědeckou nebo výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost, zajištěné právnickou osobou oprávněnou působit jako soukromá vysoká škola

II. Rozvoj vysokých škol, včetně rozvoje materiálně technické základny a spolupráce s aplikační sférou

Rozvoj vysokých škol, včetně rozvoje materiálně technické základny bude kromě vlastních iniciativ vysokých škol zajišťován systémem tvořeným operačními programy, programy reprodukce majetku (programovým financováním), plánovanými náklady na infrastrukturu, přístrojové a technické vybavení v rámci řešených výzkumných záměrů, rozvojovými programy a Fondem rozvoje vysokých škol a mezinárodními, zejména evropskými programy. Základními principy tohoto systému jsou vyrovnávání kapacit regionů, podpora integrace a excelence, které tak podpoří konkurenceschopnost nejen na národní, ale i na mezinárodní úrovni.

Spolupráce s aplikační sférou a zapojení vysokých škol do rozvoje regionů je chápáno jako průřezové téma. Spolupráce a zapojení všech zájmových skupin včetně zaměstnavatelů je nezbytnou podmínkou naplňování dále uvedených priorit 2, 4, 6, 7, ale může být významnou součástí řešení projektů i např. v prioritní oblasti 10 apod. Zapojení podniků a soukromého sektoru je dále významnou součástí priorit 1 a 2 v části III. Rozvoj vysokých škol – výzkum a vývoj.

Ministerstvo bude příklady dobré praxe ze všech oblastí šířit a zveřejňovat. K tomu využije svých webových stránek včetně speciální stránky věnované Boloňskému procesu, ale i seminářů, a bude vytvářet platformy pro další diskusi.

Hlavní zdroje podpory

- Operační programy, zejména Výzkum a vývoj pro inovace (VaVpI), Vzdělávání pro konkurenceschopnost (VK), Praha-Adaptabilita (Adaptabilita), Podnikání a inovace (PI), Životní prostředí (ŽP), Lidské zdroje a zaměstnanost (LZZ) a podle konkrétních podmínek další operační programy tematické, regionální, Praha-konkurenceschopnost nebo operační programy Evropské územní spolupráce.
- Rozvojové programy
- Fond rozvoje vysokých škol

- Mezinárodní, zejména evropské programy v oblasti vzdělávání
- Programové financování – programy reprodukce majetku
- Plánované náklady na infrastrukturu, přístrojové a technické vybavení v rámci řešených výzkumných záměrů
- Dotace a příspěvek ze státního rozpočtu
- Vlastní zdroje vysokých škol

Priority Aktualizace 2010 vycházejí v zásadě z Aktualizace předešlé (2009), jejich nastavení si však vyžádalo některé dílčí úpravy.

Základními prioritními oblastmi pro rok 2010 budou

- 1) **Rozvoj materiálně technické základny v rámci operačních programů i v rámci programů reprodukce majetku (tzv. programového financování);**
- 2) **Tvorba a implementace Národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání;**
- 3) **Podpora mezinárodní spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání;**
- 4) **Podpora přípravy projektů do operačních programů;**
- 5) **Podpora sociálně, ekonomicky i zdravotně znevýhodněných při vstupu do studia, během studia a bezprostředně po jeho absolvování;**
- 6) **Podpora personálního rozvoje vysokých škol;**
- 7) **Spolupráce s aplikační sférou;**
- 8) **Podpora dalšího vzdělávání;**
- 9) **Odstraňování slabých stránek a/nebo podpora silných stránek vysoké školy**

Priorita 1

Název: Rozvoj materiálně technické základny v rámci operačních programů i v rámci programů reprodukce majetku (tzv. programového financování)

Stručný popis priority:

Rozvoj materiálně technické základny bude kromě vlastních zdrojů vysokých škol zajišťován systémem tvořeným operačními programy, programy reprodukce majetku (programovým financováním), přístrojovým a technickým vybavením v rámci řešených výzkumných záměrů, rozvojovými programy a projekty Fondu rozvoje vysokých škol. Základními principy tohoto systému jsou integrace a excelence, které tak podpoří konkurenceschopnost nejen na národní, ale zejména na mezinárodní úrovni. Tyto principy se uplatní při hodnocení potřebnosti staveb financovaných z veřejných prostředků v souvislosti s využíváním různých položek předpokládaných zdrojů.

Pozn.: Investiční výstavba včetně zařízení a přístrojového vybavení může čerpat prostředky z více zdrojů (viz bod Předpokládané zdroje).

Analýza současného stavu:

Potřeby jednotlivých vysokých škol jsou specifikovány v dlouhodobých záměrech a jejich aktualizacích a v investičních programech. Tyto dokumenty obsahují jak registrované stavby v rámci programového financování, tak záměry, které chtějí veřejné vysoké školy uskutečnit s využitím prostředků z programového financování, ale především s využitím prostředků operačních programů.

Globální odhady potřebných prostředků z operačních programů vyplynuly ze screeningu realizovaného v rámci přípravy Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace a z investičních programů jednotlivých vysokých škol.

Věcná analýza bude zpracována na základě zhodnocení současného stavu programového financování, dlouhodobých záměrů vysokých škol a jejich aktualizací pro rok 2009, investičních programů, které zpracovaly veřejné vysoké školy do roku 2015, a na základě výsledků všech forem ověřování absorpční kapacity a udržitelného rozvoje.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Pokračování v realizaci rozestavěných stavebních akcí, popřípadě jejich dokončení, v souladu s rozpisem rozpočtu programů 233 310 (*Rozvoj a obnova materiálně technické základny UK v Praze*), 233 320 (*Rozvoj a obnova materiálně technické základny ČVUT v Praze*), 233 330 (*Rozvoj a obnova materiálně technické základny MU v Brně*) a 233 340 (*Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol*), schválených ministerstvem.

Zpracování nových investičních záměrů pro další etapu programového financování a projektů operačních programů v souladu s plánem investičního rozvoje na období 2009 – 2015 schváleného ministerstvem v roce 2009.

Realizace investičních záměrů v rámci programového financování a projektů operačního programu VaVpI schválených v roce 2009.

Kontrolovatelné výstupy:

- Realizované stavby.
- Realizovaná zařízení a přístrojové vybavení.
- Dodržování stanovených priorit a termínů.

Předpokládané zdroje:

Operační programy, především operační program VaVpI, operační program PI, ŽP a další
Programové financování
Rozvojové programy
Fond rozvoje vysokých škol
Vlastní zdroje vysokých škol (FRIM a další)

Jednotlivé výše uvedené zdroje jsou vhodné pro podporu určitého typu aktivit, které v souhrnu pokrývají celé spektrum potřeb vysokých škol a které jsou v příslušném typu programu definovány. Celkové poměry jednotlivých položek stanoví ministerstvo na základě výše zmíněných analýz.

Priorita 2

Název: Tvorba Národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání

Stručný popis priority:

Priorita je zaměřena k podpoře Národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání, a to v těsné návaznosti na připravovaný individuální projekt národní. Těžiště práce v roce 2010 bude spočívat v dokončení deskriptorů pro jednotlivé oblasti vzdělávání a v jejich pilotní implementaci na úroveň současných studijních programů, resp. oborů.

Analýza současného stavu:

Koncept zastřešujícího rámce kvalifikací pro Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání (EHEA) byl přijat konferencí ministrů v Bergenu (2005), kdy se ministři zavázali do roku 2007 začít pracovat na národních soustavách kvalifikací vycházejících z obecného, zastřešujícího rámce kvalifikací. Moderní typ soustavy kvalifikací bude, stejně jako zastřešující rámec, založený na třech cyklech studia, přičemž obecné deskriptory pro každý cyklus budou založeny na výstupech z učení (learning outcomes). Návrh evropského rámce kvalifikací, avšak pro celoživotní vzdělávání, představila i Evropská komise. Doporučení pro zavedení tohoto rámce v r. 2007 prošlo Evropským parlamentem a Radou a členské země EU by jej měly implementovat do roku 2010. V dubnu 2007 se ministři v Londýně zavázali implementovat národní soustavy kvalifikací do roku 2010, přičemž budou jasně definovány jejich vztahy k oběma evropským kvalifikačním rámcům.

Ministerstvo bude usilovat o to, aby byla v roce 2010 dokončena tvorba deskriptorů pro jednotlivé oblasti vzdělávání a aby se zároveň zintenzivnil proces vytváření na ně navazujících deskriptorů pro jednotlivé studijní programy, resp. obory. Ministerstvo rovněž očekává, že vysoké školy a další instituce terciárního vzdělávání (např. vyšší odborné školy) začnou metodiku nově vznikajícího národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání pilotně využívat při tvorbě nových a inovací stávajících studijních programů.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Budou probíhat oborové diskuse v pracovních skupinách vytvořených společně zástupci vysokých škol (včetně studentů), zaměstnavatelů, Akreditační komise a dalších zainteresovaných partnerů.

Pokud bude přijat systémový projekt, pak bude metodika implementace Národního kvalifikačního rámce terciárního vzdělávání ověřena v jeho průběhu. Vysoké školy začnou pilotně využívat nové metodiky používané pro soustavy kvalifikací k popisu inovovaných nebo nově vznikajících studijních programů. Koordinaci a gesci těchto aktivit bude mít Ministerstvo.

Kontrolovatelné výstupy:

Výstupy z IPn

Předpokládané zdroje:

OP VK

Priorita 3

Název: Podpora mezinárodní spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdělávání¹

Stručný popis priority:

Prioritou ministerstva je umožnit co největšímu počtu studentů, kteří mají zájem a schopnosti, studovat alespoň jeden semestr v zahraničí. Obdobně bude ministerstvo podporovat veřejné vysoké školy v přijímání zahraničních studentů, zejména do magisterských a doktorských studijních programů, přípravu a zahájení programů typu „joint/double degree“, využívání plného potenciálu ECTS včetně zveřejnění tzv. course catalogue na webových stránkách. Systém ECTS by měl reflektovat tzv. výstupy z učení (learning outcomes) a připravovanou Národní soustavu kvalifikací pro terciární vzdělávání. Podpora ministerstva je směřována i do oblasti přípravy a inovace a programů uskutečňovaných v cizích jazycích nebo zlepšování podmínek pro působení významných zahraničních odborníků na našich vysokých školách apod. Vysoké školy by měly zaměřit pozornost i na spolupráci s institucemi ze zemí mimo Evropskou unii, a to nejen ve vzdělávání, ale i v oblasti výzkumu a vývoje.

Analýza současného stavu:

V současné době podporuje ministerstvo vysoké školy, aby mohly vysílat studenty zejména v rámci programu Erasmus, regionálních programů CEEPUS a Aktion, bilaterálních dohod nebo i jako „free movers“, např. v rámci rozvojových programů.

Největším programem pro realizaci mobilit hlavně studentů je stále program Erasmus. Od roku 2007 se v rámci programu Erasmus studentům nabízí i možnost praktických stáží v zahraničních firmách. Akademičtí a administrativní pracovníci mohou kromě výukových pobytů na zahraniční vysoké školy vyjíždět i na tzv. školení (a to včetně jazykových kurzů). Priority těchto pobytů si určí každá vysoká škola.

České vysoké školy se v rámci spolupráce se zeměmi mimo EU úspěšně zapojily do programů typu Erasmus Mundus, EU-USA, EU-Canada apod.

Je však stále třeba se zaměřit na některé přetrvávající problémy v oblasti mezinárodní spolupráce. Jedná se zejména o proces uznávání studia nebo jeho části absolvované v zahraničí, malá účast na společných studijních programech (joint/double degree), malé zapojení do programů EU pro spolupráci ve vzdělávání, nedostatečná nabídka studia v cizím jazyce (což částečně souvisí s úrovní jazykových znalostí studentů i pracovníků vysokých škol). Je také třeba se více zaměřit na propagaci studia v České republice směrem k zahraničním studentům.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Cílem ministerstva je, aby si vysoké školy připravily vlastní strategie pro oblast mezinárodní spolupráce. Tato strategie by měla obsahovat mobilitu studentů i akademických a ostatních pracovníků vysokých škol, zapojení do programů spolupráce se zeměmi EU i mimo EU, implementaci ECTS v souladu s ECTS User's Guide (což zahrnuje i patřičnou úpravu webových stránek vysoké školy), nastavení procesů nezbytných pro uznávání studia (resp. jeho částí) absolvovaného na zahraniční instituci, rozšiřování nabídky studia v cizích jazycích a příslušné propagační aktivity (účast na zahraničních veletrzích apod.).

¹ Mezinárodní spolupráce v rámci programů výzkumu a vývoje, včetně mobilit, je pojednána v části III, prioritě 3.

Kontrolovatelné výstupy:

Navýšení počtu zahraničních studentů na vysokých školách v ČR, krátkodobých i dlouhodobých pobytů.

Počet předložených projektů v rámci všech programů LLP a programů zaměřených na spolupráci se zeměmi mimo Evropskou unii.

Počet institucí, které obdržely ECTS Label a/nebo Diploma Supplement Label.

Předpokládané zdroje:

Programy mezinárodní spolupráce – evropské, regionální, bilaterální apod.

Rozvojové programy

Případně, kde to umožní charakter projektu, operační programy.

Priorita 4

Název: Podpora přípravy projektů do operačních programů

Stručný popis priority:

Příprava projektů do operačních programů je činnost časově, odborně, a tudíž i finančně velmi náročná. Aby byla úspěšná a aby byly všechny prostředky operačního programu efektivně využity, pokládá ministerstvo za potřebné přípravu projektů v maximální míře podpořit. Tato priorita umožní proto vysokým školám předkládat projekty, ve kterých mohou žádat o prostředky, které jejich přípravu usnadní.

Analýza současného stavu:

Vysoké školy se mohou účastnit především operačních programů Vzdělání pro konkurenceschopnost (VK), Výzkum a vývoj pro inovace (VaVpI), Praha - Adaptalibita, ale i řady dalších operačních programů. Priorita 4 by měla sloužit především pro přípravu projektů pro operační program VaVpI, které budou zcela jistě z hlediska přípravy časově i finančně nejnáročnější. Příprava projektů potřebuje vyčlenit lidské kapacity na jejich zpracování a náročnější projekty mohou vyžadovat předběžné studie, které umožní odhadnout budoucí finanční potřeby, podklady pro uzemní řízení a stavební řízení, studie proveditelnosti, integrované plány rozvoje měst a řízení jejich implementace atd.

Výzvy ke zpracování projektu si vyžadují podrobnou znalost příslušných pravidel jejich zpracování, ale také obsahu projektu, který musí být v souladu s obsahem priorit operačního programu. Zároveň však bude vyžadováno, aby obsah projektu souvisel, resp. plně navazoval na dlouhodobý záměr vysoké školy, resp. jeho aktualizaci. Přijetí projektů vyžaduje i funkční monitoring, řízení rizik a management kvality.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Základním cílem je podpořit zpracovatele projektů při jejich přípravě pro podání podle požadavků jednotlivých výzev zejména do operačního programu VaVpI a případně dalších (Podnikání a inovace, Životní prostředí apod.).

Kontrolovatelné výstupy:

Počet podaných projektů do operačních programů v roce 2010, který odpovídá navrhovanému počtu projektů naplánovaných v rozvojových programech.

Počet připravených projektů pro výzvy operačních programů v roce 2010, opět odpovídající počtu projektů naplánovaných v rozvojových programech. Vysoké školy se účastní i řady projektů v jiných operačních programech než VaVpI, čímž podporují synergické efekty mezi nimi.

Předpokládané zdroje:

Rozvojové programy

Vlastní zdroje

Priorita 5

Název: Podpora sociálně, ekonomicky i zdravotně znevýhodněných při vstupu do studia, během studia a bezprostředně po jeho absolvování

Stručný popis priority:

Ministerstvo podpoří projekty veřejných vysokých škol směřující ke snižování nerovností v přístupu k vysokoškolskému vzdělání, které se zaměří na podporu sociálně a ekonomicky znevýhodněných a zdravotně handicapovaných skupin. Ministerstvo proto mimo jiné podpoří vysoké školy ve spolupráci se základními a středními školami, případně s dalšími vhodnými místními organizacemi, zaměřenými na práci se žáky pocházejícími z prostředí, které je nemotivuje k dalšímu vzdělávání, nebo podpoří přípravné kurzy pro uchazeče o studium na vysoké škole, jež pocházejí ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí. Podpora těchto osob bude realizována nejen při jejich vstupu do studia, ale bude dále rozvíjena i v průběhu a při úspěšném ukončení studijního programu s cílem využití nejvyššího studijního potenciálu přijatých uchazečů. Zvláštní pozornost bude pak třeba věnovat také problematice nezaměstnaných absolventů.

Analýza současného stavu:

V uplynulých letech se ministerstvu dařilo podporovat zejména rozvojové projekty vysokých škol zaměřené na zdravotně handicapované studenty, projektům na podporu sociálně a ekonomicky znevýhodněných nevěnovaly veřejné vysoké školy zatím příliš velkou pozornost. Z řady dostupných analýz a komparací přitom jasně vyplývá, že český vysokoškolský systém stále dluží lidské i materiální investice do podpory rovných příležitostí ke studiu. Svou roli zde sehrávají sociální, regionální a v některých případech i etnické problémy a genderové nerovnosti.

Nezaměstnanost absolventů je v posledních letech stále poměrně nízká, avšak v důsledku poklesu celkové nezaměstnanosti relativně vzrostl podíl absolventů vysokých škol mezi nezaměstnanými. Ministerstvo zastává názor, že by vysoké školy měly za zaměstnatelnost svých absolventů převzít významný díl odpovědnosti.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Hlavním cílem je odstraňování bariér v přístupu k vysokoškolskému vzdělávání, které se musí týkat všech věkových kategorií a musí být doprovázeno vytvářením příznivějších podmínek pro rozhodování pokračovat ve studiu zejména ve znevýhodněných skupinách (definovaných sociálně, regionálně a v některých případech i etnicky a genderově).

Jedním z dílčích cílů, který by měl sehrát důležitou roli při odstraňování bariér v přístupu k vysokoškolskému vzdělávání a zároveň podporovat znevýhodněné skupiny v jeho průběhu, je vytvoření účinného systému poradenství pro žáky, studenty a jejich rodiče.

Prostřednictvím programů pro pracovní uplatnění nezaměstnaných, především čerstvých absolventů, vysoké školy převezmou částečně odpovědnost za zaměstnatelnost svých studentů.

Kontrolovatelné výstupy:

Konkrétní výstupy v rozvojových projektech veřejných vysokých škol zaměřených na spolupráci se základními a středními školami, případně s dalšími vhodnými místními organizacemi, zaměřenou na práci se znevýhodněnými žáky a studenty, přípravné kurzy pro vstup na vysokou školu, poradenství během studia zaměřené na tyto skupiny apod.

Výstupy z projektů na podporu rovných příležitostí žen v doktorských studijních programech.

Výstupy z projektů znamenající konkrétní podporu pro zdravotně handicapované studenty.

Počty nezaměstnaných absolventů (v časové řadě) a účinný systém reakce na zjištění.

Předpokládané zdroje:

Rozvojové programy

Případně operační programy

Priorita 6

Název: Podpora personálního rozvoje vysokých škol

Stručný popis priority:

Priorita je určena k podpoře komplexního personálního rozvoje vysokoškolských institucí. Ministerstvo především podpoří talentované studenty všech studijních programů během jejich studia na vysoké škole a nadané absolventy bezprostředně po ukončení studia. Zvláštní pozornost je třeba věnovat podpoře perspektivních absolventů doktorských studijních programů, kteří mají zájem na vysoké škole pokračovat ve své výzkumné a pedagogické činnosti, tradiční oblasti podpory jsou i nová habilitační a profesorská řízení.

Analýza současného stavu:

Problémy zejména menších regionálních vysokých škol jsou především v nedostatku kvalifikovaných lidských zdrojů, které jsou často získávány velmi obtížně, a v důsledku toho i za podmínek, které nejsou pro školy výhodné. Věková struktura a dostatečné zastoupení docentů a profesorů mezi akademickými pracovníky je stále problémem i větších vysokých škol. I v tomto ohledu musejí vysoké školy nadále vytvářet podmínky a vhodně motivovat akademické pracovníky zejména v mladší a střední věkové kategorii pro nová habilitační řízení i řízení ke jmenování profesorem a jejich ukončování. Navíc je třeba vytvořit motivační prostředí pro nadané studenty, v kterémkoliv období studia, nebo po jeho absolvování, a to v kterémkoliv studijním programu, aby jejich rozvoj mohl být akcelerován a jejich schopnosti mohly být plně využity.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Je třeba zachovat vysokou úroveň magisterských a doktorských studijních programů i jejich absolventů. Cílem ministerstva je, aby vysoké školy uplatnily výběrovost při vstupu do magisterských studijních programů a vytvářely konkurenčnější prostředí při vstupu i během studia v magisterských studijních programech. Ministerstvo proto bude hledat vhodné finanční mechanismy, jak k tomu vysoké školy motivovat.

Vysoké školy podpoří vhodnými vnitřními programy, grantovými soutěžemi, zapojováním do výzkumných a inovačních týmů apod. nadané studenty v kterémkoliv období jejich studia/i bezprostředně po absolvování magisterského nebo doktorského studijního programu a v kterémkoliv studijním programu. Specifickým cílem je zejména udržet kvalitní absolventy doktorských studijních programů na vysokých školách a umožnit jejich další rychlý rozvoj.

Kontrolovatelné výstupy:

Výsledky podle přijatých projektů vysokých škol

Počet absolventů bakalářských studijních programů nastupujících do navazujících magisterských programů. Ministerstvo předpokládá, že do budoucna by měla v magisterském studiu pokračovat ihned po jeho ukončení polovina absolventů bakalářských studijních programů.

Počet uskutečněných habilitačních řízení a řízení ke jmenování profesorem.

Počet studentů a absolventů doktorských studijních programů.

Předpokládané zdroje:

Rozvojové projekty.

Operační programy, zejména OP VK.

Priorita 7

Název: Spolupráce s aplikační sférou

Stručný popis priority:

Úzká spolupráce vysokých škol s aplikační sférou, spoluvytváření inovačních a technologických struktur.

Analýza současného stavu:

Autonomní postavení vysokých škol je příznivé pro navazování spolupráce s aplikační sférou, což odpovídá i vývoji ve vyspělých evropských zemích. Některé soukromé vysoké školy vznikly přímo na základě potřeb konkrétní společnosti.

Zejména vysoké školy s technickým zaměřením obvykle realizují výzkum provozovaný na zakázku nebo přímo ve spolupráci s aplikační sférou, poradenství, vedení diplomových prací a spolupracují s odběrateli svých absolventů při vzniku či inovaci studijních programů.

Přínosem vzájemné spolupráce jsou, kromě finančních prostředků, praktické znalosti a zkušenosti, aplikace základního výzkumu, či možnost reagovat na požadavky praxe. Absolventi se snáze uplatní na trhu práce.

Nicméně mnohdy o možnostech vzájemné spolupráce podniky a vysoké školy nemají potřebné informace, na řadě škol dosud nebyla zřízena nebo nefungují kontaktní místa, kde by zejména menší podniky mohly potřebné informace získat.

Velkou příležitostí rozvoje vysokých škol je postupné vyrovnávání regionů, co se týče nabídky studijních příležitostí, které budou postupně limitovat nižší vzdělanost v některých místech České republiky, ale i co se týče obsahu studia, který by měl reagovat na podnikatelské záměry jak domácích tak zahraničních investorů.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Cílem pro rok 2010 je, aby si vysoké školy vytvořily vhodný systém podpory spolupráce s aplikační sférou zahrnující např. zřízení kontaktního místa, kde chybí, vznik centrálního informačního systému, včetně aktivního vyhledávání příležitostí (nabídky „know-how“), aby stanovily pravidla spolupráce a vytvořily pobídky jak pro akademické pracovníky, tak i pro jednotlivá oddělení fakulty/vysoké školy apod. Součástí pravidel by mělo být i ošetření problematiky duševního vlastnictví.

Dále by vysoké školy měly systematicky zapojovat odborníky z praxe do přípravy nových nebo inovací stávajících studijních programů, realizovat praktické stáže studentů i akademických pracovníků, vyhledávat společně s podniky témata z praxe pro bakalářské, diplomové či disertační práce, případně přímo pracovníky z praxe zapojovat do jejich vedení i do vedení výuky.

Ministerstvo očekává, že vznikne řada projektů společně řešených vysokou školou, podnikem i dalšími institucemi.

Kontrolovatelné výstupy:

Vzniklé spolupráce vysokých škol a podniků

Výzkumné projekty realizované na zakázku nebo ve spolupráci se soukromým sektorem

Aktivní zapojení zaměstnavatelů do nově vznikajících a inovovaných studijních programů (procento takto vzniklých programů na vysoké škole). Spolupráce na vznikající soustavě kvalifikací na dané vysoké škole.

Kde to umožňuje charakter studijních programů organické začlenění studentských praxí (stáží) v podnicích do kurikul studijních programů a jejich kreditové ohodnocení

Zapojení odborníků z praxe do výuky a vedení bakalářských, diplomových či disertačních prací.

Předpokládané zdroje:

Operační programy, především VK a VaVpI

Vlastní prostředky vysokých škol

Kde to umožní charakter spolupráce, zapojení do vhodných mezinárodních programů – evropských, bilaterálních, příhraničních apod.

Priorita 8

Název: Podpora dalšího vzdělávání

Stručný popis priority:

Terciární sektor vzdělávání bude vzhledem k probíhajícímu demografickému vývoji v brzké budoucnosti nucen hledat nové uplatnění svých stávajících kapacit. To si vyžádá inovace studijní nabídky, která bude muset vycházet mnohem více vstříc i „méně tradičním“ skupinám zájemců o vzdělání. Priorita má za cíl motivovat vysoké školy k včasné reakci na tuto skutečnost prostřednictvím podpory některých specifických cílů, které souvisejí s implementací Strategie celoživotního učení v oblasti terciárního sektoru.² Součástí priority zůstává i již tradiční podpora univerzit třetího věku (U3V), které představují v systému dalšího vzdělávání přece jen specifickou podoblast.

Analýza současného stavu:

Formální i další/neformální vzdělávání dospělých, které by mělo nabízet možnost doplnění kvalifikace, rekvalifikace, apod., je v České republice stále nedostatečně rozvinuto. Tato slabá stránka je jednoznačně propojena s potřebou rozvíjet nové vzdělávací technologie, které umožní vzdělávání aktivně činným osobám, aniž by bylo nutno přerušit zaměstnání. V této souvislosti by bylo vhodné využít meziuniverzitní sdílení vzdělávacích zdrojů včetně kvalifikovaných lidských zdrojů pomocí nových vzdělávacích metod a technologií.

² V souladu s Implementačním plánem Strategie celoživotního učení v České republice schváleným usnesením vlády ČR č. 8 ze dne 5. ledna 2009.

Poměrně dobře etablovanou, i když zároveň značně specifickou součástí celoživotního učení představují v oblasti terciárního sektoru univerzity třetího věku (U3V). V současné době jsou U3V realizovány na většině veřejných vysokých škol i na některých soukromých. Těší se vysoké společenské prestiži, takže programy realizované na U3V nejsou vždy schopny uspokojit poptávku seniorů. Věk aktivního působení seniorů se neustále prodlužuje a lze očekávat, že tento trend bude pokračovat a že bude rychleji posunován směrem k vyššímu věku odchodu do důchodu (jak je tomu ve většině vyspělých zemí). Ministerstvo proto doporučuje, aby se aktivity U3V, které mají zatím spíše zájmový nebo občanský charakter, více propojily s kurzy poskytovanými v rámci celoživotního vzdělávání v souladu s § 60 zákona č. 111/1998 Sb.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Podpořit rozvoj kvalitních a efektivních forem vzdělávání, alternativních k prezenčnímu studiu, které zajistí dospělým jedincům reálnou možnost studovat při plné ekonomické, společenské a rodinné aktivitě.

Podpořit odbornou pedagogickou přípravu akademických pracovníků pro oblast vzdělávání dospělých.

Cílem ministerstva je dále přispět k rozvoji a dalšímu zkvalitňování U3V na vysokých školách a maximálně uspokojit poptávku seniorů po tomto typu vzdělávání. V rámci možností propojit na jednotlivých školách aktivity U3V s vhodnými kurzy poskytovanými v rámci celoživotního vzdělávání.

Dílním cílem je rovněž vytvoření efektivního informačního a poradenského systému, který by byl dostupný všem skupinám populace v průběhu celého života a rovněž zaměstnavatelům.

Kontrolovatelné výstupy:

Vysoké školy připraví vlastní strategie rozvoje U3V.

Pokud se nepodaří uspokojit poptávku po vzdělávání seniorů na U3V plně, pak by měl počet neuspokojených zájemců oproti roku 2008 klesnout.

Počet účastníků dalšího vzdělávání.

Počet kurzů dalšího vzdělávání.

Předpokládané zdroje:

Rozvojové programy

Případné zdroje z programů věnovaných stárnutí v gesci MPSV

Mezinárodní programy spolupráce, zejména program Grundtvig

OP VK, OP Praha - Adaptabilita

Vlastní zdroje VŠ

Priorita 9

Název: Odstraňování slabých stránek a/nebo podpora silných stránek vysoké školy

Stručný popis priority:

Obecným cílem Dlouhodobého záměru ministerstva a jeho aktualizací je motivovat vysoké školy k posílení jejich silných a zejména k odstranění jejich slabých stránek. Tato priorita je koncipována tak, aby se každá vysoká škola mohla rozvíjet v některé z oblastí, v níž vyniká, nebo aby odstranila nedostatky, které její konkurenceschopnost oslabují. Konkrétní oblasti, v nichž je taková intervence žádoucí, přitom dokáže identifikovat nejlépe sama vysoká škola. Tato priorita umožňuje vysokým školám na základě důkladné analýzy koncipovat projekty, které přispějí k odstraňování jejich slabých,

resp. posilování silných stránek a které zároveň nelze vzhledem k jejich obsahu či rozsahu realizovat v rámci žádného z operačních programů, zařadit do programu reprodukce majetku, evropských vzdělávacích programů či k jeho uskutečnění využít jiné obdobné programy.

Analýza současného stavu:

Ze zhodnocení výročních zpráv a dlouhodobých záměrů vysokých škol a jejich aktualizací lze učinit závěr, že vývoj jednotlivých institucí neprobíhá rovnoměrně a že každá ze škol vykazuje určité zcela specifické slabé stránky a problémy, které je třeba odstranit či řešit. Výroční zprávy i dlouhodobé záměry ukazují vysoké školy jako instituce s velmi různorodými cíli a posláním, a tudíž i se značně rozdílnými potřebami, vyplývajícími z analýzy jejich vlastních silných a slabých stránek.

Celá řada problémů dosud existuje v oblasti strategického řízení vysokých škol. Nalezení vhodného modelu, který najde rovnováhu mezi pravomocemi jednotlivých aktérů a jejich odpovědností, posílí pravomoci rektorů/děkanů a vhodně je vyváží s akademickou samosprávou je v současné době intenzivně diskutované téma, které je rozpracováváno v Bílé knize terciárního vzdělávání a jehož řešení bude pravděpodobně vyžadovat legislativní změny. Řadu konkrétních zlepšení je však nejen možné, ale dokonce nutné vykonat přímo na úrovni jednotlivých vysokých škol. Ty by měly s ohledem na vlastní specifické podmínky usilovat o další rozvoj znalosti a dovednosti managementu i vedení vysoké školy/fakulty. Problémem velkých vysokých škol univerzitního typu je rovněž malý stupeň integrace uvnitř instituce a z toho vyplývající problémy zdvojujících se činností, a tudíž neefektivního využívání neinvestičních, ale velmi často i investičních finančních prostředků.

Neméně důležitým aspektem řízení instituce je oblast řízení kvality s uplatněním vícekriteriálního vnitřního hodnocení, a to i s ohledem na motivační zaměření a provázanost se zdroji. Otázkou zůstává, zda některé nedostatky v řízení jsou v prvé řadě způsobeny právními předpisy nebo jenom jejich ne zcela plným využíváním, protože i v této oblasti existují příklady dobré praxe.

Stručný popis cílů pro rok 2010:

Ministerstvo chce podporou projektů umožnit školám odstraňovat jejich slabé a posilovat silné stránky, přičemž budou využity příležitosti podle specifické situace jednotlivých vysokých škol a v souladu s Dlouhodobým záměrem ministerstva, případně jeho Aktualizací.

Cíle si určí každá vysoká škola sama, avšak pouze na základě konkrétní důkladné analýzy vlastního poslání. K identifikaci závažných slabých stránek, které je nutno alespoň limitovat, případně zcela odstranit, doporučuje Ministerstvo využít nástroje systémového interního auditu a systémů vnitřní řídicí kontroly. Cíle mohou být také stanoveny na základě nalezených silných stránek, pokud bude zdůvodněna potřeba tyto cíle dále intenzivně rozvíjet. Oblasti podpory zahrnou:

- a) zefektivnění strategického řízení**
- b) vnitřní zabezpečení kvality (včetně hodnocení kvality)**
- c) ostatní**

Ministerstvo přitom přednostně podpoří cíle v oblastech a) a b), jen výjimečně ve zdůvodněných případech v oblasti c).

Kontrolovatelné výstupy:

Splnění cílů, kontrolovatelných výstupů (indikátorů) jednotlivých vysokých škol v přijatých projektech.

Předpokládané zdroje:

- Rozvojové programy
- Vlastní prostředky vysokých škol

III. Rozvoj vysokých škol – výzkum a vývoj

Základními prioritami pro rok 2010 v oblasti výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách jsou:

- 1) **Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací, její příprava, postup a realizace v oblasti výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách**
- 2) **Pokračování poskytování veřejné podpory z kapitoly ministerstva (účelové a institucionální) na projekty výzkumu a vývoje a výzkumné záměry vysokých škol**
- 3) **Ministerstvo jako garant programů mezinárodní spolupráce, vytváření příležitostí vysokým školám k získávání podpory na projekty s mezinárodní účastí a k aktivnímu přínosu ČR k Evropskému prostoru výzkumu, vývoje.**

Priorita 1

Název: Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací, její příprava, postup a realizace v oblasti výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách

Stručný popis priority:

Ministerstvo předpokládá, že v roce 2010 se začnou postupně realizovat kroky k naplňování principů Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací. Reforma přinese pro veřejné vysoké školy řadu změn a také nový model institucionální podpory výzkumu a vývoje, budou stanoveny nové podmínky pro stanovení výše institucionální podpory pro vysoké školy.

Institucionální podpora ve výzkumu a vývoji bude vycházet z těchto zásad:

- institucionální podpora resortům se bude rozdělovat na úrovni rozpočtových kapitol zejména podle výsledků hodnocení institucí
- záměrem reformy je též poskytnout financování unikátní výzkumné infrastruktury pro výzkum a vývoj konsorciím vytvořeným mezi veřejnými školami, veřejnými výzkumnými institucemi a podniky (po novele zákona č. 341/2005 Sb. bude umožněno veřejným vysokým školám, veřejným výzkumným institucím a dalším subjektům spolu s podniky zakládat konsorcia, která se mohou, budou-li splňovat Rámec Společenství, ucházet o veřejnou podporu na výzkum, vývoj a inovace).
- institucionální podpora specifického výzkumu na vysokých školách (ta část výzkumu, která je bezprostředně spojena se vzděláváním) v roce 2010 bude nahrazena účelovou podporou projektů studentů doktorských studijních programů. Budou stanoveny Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy nové podmínky pro poskytování této podpory.

Podstatnou změnou projde i účelová podpora výzkumu a vývoje.

Účelovou podporu ve výzkumu a vývoji bude zajišťovat pouze

- Grantová agentura České republiky (GA ČR) v oblasti základního výzkumu
- Technologická agentura České republiky (TA ČR) pro oblast aplikovaného výzkumu a vývoje a inovací,
- MŠMT, MV, MK v průřezových oblastech,
- MPO pouze pro projekty OP PI,
- MZe, MZ a MO odvětvový výzkum v oblasti zemědělství, zdravotnictví a obrany.

Analýza současného stavu:

Analýza je podrobně zpracována v materiálech Rady vlády pro výzkum a vývoj (Analýza výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce 2008, Hodnocení výzkumu a vývoje a jejich výsledků v roce 2008, Návrh reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Viz www.vyzkum.cz).

Stručný popis cílů pro rok 2010 (v oblasti vysokých škol):

Připravit realizaci Reformy výzkumu a vývoje, zejména v oblasti institucionálního financování vysokého školství. Plně uplatnit Rámec Společenství pro státní podporu výzkumu vývoje a inovací.

Kontrolovatelné výstupy:

Ministerstvo:

Průběžné poskytování informací vysokým školám o dopadu transformace výzkumu a vývoje. Analytické práce založené na modelování dopadů těchto změn na vysoké školy.

Ke změně v oblasti financování specifického výzkumu na vysokých školách (dosud institucionální podpora) dojde až po novele zákona č. 130/2002 Sb., pravděpodobně již v roce 2010.

Vysoké školy:

- Spolupráce na tvorbě nového zákona o terciárním vzdělávání
- Spolupráce na realizaci Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací
- Spolupráce na tvorbě Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací na období 2010-2015 a její uplatňování
- Předpokládaná spolupráce na přípravě Národního programu NPV III

Předpokládané zdroje:

Veřejné zdroje - Prostředky státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace

Priorita 2

Název: Pokračování poskytování veřejné podpory z kapitoly MŠMT (účelové a institucionální) na projekty výzkumu a vývoje a výzkumné záměry vysokých škol

Stručný popis priority:

Ministerstvo jako poskytovatel veřejné podpory na programy výzkumu a vývoje a výzkumné záměry bude pokračovat v poskytování účelové a institucionální podpory probíhajících řešení projektů v rámci NPV I a II, projektů mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji, resortních programů a řešení výzkumných záměrů podle pravidel platných v době uskutečnění veřejných soutěží nebo hodnocení předložených výzkumných záměrů.

Stručný popis cílů pro rok 2010 (v oblasti vysokých škol):

- Bude pokračovat kontrolní činnost podle § 13 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 130/2002 Sb., u výzkumných projektů podporovaných z účelových prostředků na výzkum a vývoj v rámci NPV I a II, v resortních programech (Centra základního výzkumu a Informační zdroje pro výzkum a vývoj) a programů mezinárodní spolupráce.
- Ministerstvo prosadilo prodloužení řešení pětiletých výzkumných záměrů, jejichž řešení mělo být ukončeno v roce 2008 a v roce 2009 na sedm let, tj. na období 2010 a 2011.
- Usnesením vlády č. 287 ze dne 26. března 2008 bylo umožněno příjemcům prodloužení poskytování veřejné podpory na řešení projektů výzkumu a vývoje 1M „Výzkumná centra“ do roku 2011. Prodloužení řešení a poskytování veřejné podpory příjemcům se realizovalo na základě jejich žádosti a za podmínek stanovených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2008 pro toto prodloužení.
- Účast vysokých škol ve veřejných soutěžích na projekty zabezpečující infrastrukturu výzkumu a vývoje (databáze, elektronické zdroje vědecko-technických informací) programu INFOZ, vyhlášeném v roce 2009 s trváním řešení projektů do roku 2011.

- Ministerstvo bude zajišťovat vyhlašování nových veřejných soutěží a hodnocení předložených projektů do operačních programů VaVpI a VK.

Kontrolovatelné výstupy:

Ministerstvo:

- Poskytování veřejné podpory v souladu se zákonem č. 130/200 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje a inovací
- Provádění kontroly řešení výzkumných projektů a výzkumných záměrů podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje

Vysoké školy:

- Vypracovat periodické zprávy o průběhu řešení výzkumných projektů a výzkumných záměrů

Předpokládané zdroje:

Veřejné zdroje - Prostředky státního rozpočtu na výzkum a vývoj

Vlastní zdroje veřejných vysokých škol (příjemců podpory)

Prostředky ze soukromých zdrojů

Priorita 3

Název: Ministerstvo jako garant programů mezinárodní spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích, vytváření příležitostí vysokým školám k získávání podpory na projekty s mezinárodní účastí s cílem zapojení českého výzkumu a vývoje do Evropského prostoru výzkumu a vývoje.

Analýza současného stavu :

Ministerstvo zajišťuje naplňování mezinárodních smluv o vědeckotechnické spolupráci s těmi státy, s nimiž je taková dohoda uzavřena (Belgií-Vlámským společenstvím, Francií, Itálií, Maďarskem, Polskem, Rakouskem, Řeckem, Slovenskem, Slovinskem, Spolkovou republikou Německo – v omezené míře - spolupráce se soustřeďuje na mechanismy spolupráce v rámci EU, Čínskou lidovou republikou, Japonskem, Korejskou republikou, Ruskou federací a USA). Dále se zabývá zajišťováním účasti ČR v mezinárodních mnohastranných aktivitách jako jsou EUREKA, COST, EMBC, NATO Science programme, OECD, ESA, ESO, Středoevropská iniciativa a Visegrádská skupina, od roku 2004 i CERN a SÚJV Dubna. Návrhy projektů musí být předkládány k posouzení bilaterální Společnou výběrovou komisí. Ministerstvo rovněž zajišťuje administrativu programů mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji EURPO (programy na podporu evropské spolupráce ve VaV), INGO (nevládní aktivity) a KONTAKT (dvoustranné dohody) a od roku 2008 podporuje účast v projektech 7. rámcového programu Evropského společenství a EURATOM (FP7) a v projektech programu EUROSTARS.

Stručný popis cílů pro rok 2010 v oblasti veřejných škol:

Zajištění finanční podpory projektů mezinárodní spolupráce ve dvoustranných i mnohostranných aktivitách bude založeno na současném stavu veřejné podpory, která je upravena zákonem č. 171/2007, kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře ve výzkumu a vývoji), a novelou nařízení vlády č. 461 a 462/2002 Sb. Budou vyhlašovány veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji (nejméně jednou v roce), bude zajištěno projednání výsledků veřejných soutěží a administrativa spojená s finanční podporou projektů (aktivity KONTAKT, INGO, COST, EUPRO a EUREKA).

Kontrolovatelné výstupy:

Každoroční oponentní řízení na základě průběžných zpráv a podrobného zdůvodnění čerpání nákladů

Předpokládané zdroje financování

Účelové a institucionální prostředky státního rozpočtu poskytované podle zákona č. 130/2002 Sb.

Mgr. Ondřej Liška, v. r.
ministr školství, mládeže a tělovýchovy